

Лядов Антон Геннадійович,
*студент 13 групи 6 курсу Інституту
прокуратури та кримінальної юстиції
Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ЩОДО ПИТАННЯ ПРО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОДАТКОВОГО КРЕДИТУ В УКРАЇНІ

Однією з найбільш гострих проблем на сучасному етапі розвитку України є досягнення стабільного економічного рівня країни. До числа факторів, які безпосередньо впливають на зростання економіки, відносяться інвестиції. В будь-якій державі інвестиції відіграють важливу роль, оскільки з їх допомогою можливо вирішити проблеми як в економічній, так і в соціальній сфері, а також проблеми, пов'язані з державною безпекою. При цьому необхідно мати на увазі, що інвестиційна діяльність є основою забезпечення відтворювального процесу та позитивної динаміки зростання ВВП в країні.

Кожен інвестор, вкладаючи свої кошти у певний проект, зацікавлений в отриманні доходу. Оподаткування інвестиційних доходів є одним з основних факторів, який в обов'язковому порядку буде проаналізовано інвестором при прийнятті ним рішення про початок інвестиційної діяльності. Розглядаючи особливості оподаткування інвестицій, інвестор намагається визначити найбільш ефективну податкову ставку та податковий тягар на отримані доходи з урахуванням всіх податків. Отже, вплив оподаткування на інвестиційну

діяльність як фізичних осіб, так і юридичних осіб досить сильний оскільки, за допомогою податків держава відображає економічні шляхи інвесторів, які можуть мати як позитивні моменти (наприклад, збільшення податків сприятиме поповненню грошових фондів держави, які згодом будуть інвестовані в реалізацію соціально-значущих проектів), так і негативні сторони (збільшення податкового навантаження буде перепоною на шляху розвитку країни та інвестиційної діяльності інвесторів).

Одним із факторів, які стримують приплив інвестицій в Україну є недосконалість податково-правового регулювання, його непередбачуваність та нестабільність. Однак, очевидно, що удосконалення податкового законодавства частині оподаткування інвестиційної діяльності має сприяти збільшенню потоку інвестицій до України. Дієвим засобом впливу на сприятливий інвестиційний клімат є запровадження механізму інвестиційного податкового кредиту.

У 2016 році до Верховної Ради України було подано проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо встановлення інвестиційних преференцій у виді інвестиційного податкового кредиту) № 5037 [1], згідно з яким інвестиційний податковий кредит визначається як таке продовження строку сплати податку чи збору, при якому платнику податку за наявності підстав, надається можливість протягом певного терміну і в певних межах зменшувати свої платежі з податку чи збору з наступною поетапною сплатою суми кредиту і нарахованих відсотків. Проте, при проведенні антикорупційної експертизи зазначеного законопроекту, було виявлено, що за відсутності чітких критеріїв і адміністративної процедури прийняття рішення про надання інвестиційного податкового кредиту можуть створюватися корупційні схеми за участі державних органів.

Водночас, як свідчить досвід країн-членів Європейського Союзу, запровадження інвестиційного податкового кредиту має позитивний ефект. Слід враховувати, що механізм надання такого стимулу в інноваційно розвинутих країнах Європейського Союзу має деякі особливості. Зокрема, інвестиційний податковий кредит має вигляд інвестиційної знижки, яка зменшує оподатковуваний прибуток та не впливає на податкові зобов'язання. Тому за формою надання інвестиційний

кредит є субсидією, а не позикою. За таких умов його використання сприяє зменшенню податкового тягара на суб'єктів господарювання – платників податків – та є більш доречним в умовах стимулювання інноваційної та інвестиційної діяльності в державі [2, с. 48–49].

Запровадження інвестиційного податкового кредиту не вимагає додаткових кредитних ресурсів, бо в ньому використовується ресурсний потенціал самого підприємства у вигляді прибутку, а саме: тієї частини, яка повинна відраховуватися до бюджету у вигляді податку на прибуток. Тому введення інвестиційного податкового кредиту буде заохочувати підприємства в підвищенні ефективності своєї роботи та отриманні прибутку [3, с. 32].

Ми цілком погоджуємося із позицією вчених, що у процесі реформування податкової системи України доцільно передбачити впровадження інвестиційного податкового кредиту як знижки до бази податкового стимулювання, а саме суми поточних витрат та витрат на придбання активів для цілей інноваційної та інвестиційної діяльності. Такі витрати повинні бути обґрунтовані і документально підтверджені, тобто, з одного боку, бути економічно виправданими і вираженими в грошовій формі, а з іншого, – підтвердженими документально, оформленими відповідно до законодавства. Ставка інвестиційного податкового кредиту повинна бути єдиною для всіх типів підприємств протягом законодавчо встановлених термінів його надання з можливістю збільшення в подальшому. Використання податкового кредиту дасть змогу підтримати і розширити інноваційну діяльність вітчизняних підприємств, а також створить для України можливість вийти на інноваційний шлях розвитку економіки і суспільства [2, с. 51].

Таким чином, стимулювання економічного розвитку можливе шляхом участі держави, перш за все, в удосконаленні законодавства. Одним із таких кроків є запровадження інвестиційного податкового кредиту, який стане дієвим засобом привернення уваги як іноземних, так і вітчизняних інвесторів та збільшення рівня залучення інвестицій. При цьому, у разі встановлення інвестиційного податкового кредиту слід враховувати загальні засади встановлення податків та зборів, досвід та нормативно-правову базу Європейського Союзу та можливість існування корупційних схем при наданні інвестиційного податкового

кредиту, шляхом зловживання посадовими особами контролюючих органів правами надання інвестиційного податкового кредиту.

Література:

1. Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо встановлення інвестиційних преференцій у виді інвестиційного податкового кредиту): проект Закону України від 19.08.2016 № 5037. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59892.
2. Мазур Ю. О. Інвестиційний податковий кредит у законодавстві України: сучасність і перспективи. *Економіка та право*. 2017. № 1(46). С. 47–53.
3. Майорова Т. В. Інвестиційний податковий кредит як непрямий метод фінансування інноваційної діяльності. *Економіка та держава*. 2015. № 2. С. 31–34.